

Az erdei szalonka kis léptékű élőhelyválasztásának vizsgálata

Tóth Dániel

Vadgazda mérnök, BsC, nappali tagozat

**Vadgazdálkodási és Természetvédelmi Intézet / Vadbiológiai és Vadgazdálkodási
Tanszék**

Belső témavezető: dr. Schally Gergely (tudományos főmunkatárs)

dr. Simon Barbara (egyetemi docens)

Az erdei szalonka előnyben részesíti azokat az élőhelyeket, ahol a fő táplálékát alkotó földigiliszta fajok nagyobb sűrűségben fordulnak elő. Habár előfordulása erdőkhöz kötődik, a madarak rendszeresen keresnek fel éjszakánként nyílt legelőket és gyepeket, melyek általában gazdagabbak földigilisztákban. Kevés információ áll azonban rendelkezésre a faj kis léptékű területhasználatáról, illetve annak az élőhelyi jellemzőkkel, valamint a táplálék elérhetőségével való kapcsolatáról, különösen a költési időszakon kívül.

Tanulmányunkban azt vizsgáltuk, hogy az erdei szalonkák éjszakai előfordulása a vonulási megállási időszakokban különbözik-e két szomszédos, hasonló növényzeti szerkezetű szántóföld (gazdálkodási egység) között, és hogy a szalonka észlelések térbeli mintázatának szántóföldön belüli eltérései összefüggésben vannak-e a földigiliszta-sűrűséggel és a fő talajjellemzőkkel.

Két jelölt szalonka GPS-nyomkövetési adatait és közvetlen megfigyelési adatokat használtunk fel, hogy tanulmányozzuk a madarak előfordulási mintázatát egy magyarországi erdő-mező mozaikos tájban a költés utáni, illetve azt megelőző időszakban. Ezeket a mintázatokat összehasonlítottuk a terepi mintavételezéssel nyert finomléptékű talajjellemzőkkel és a földigiliszták számával.

Eredményeink megerősítették, hogy a nagyobb földigiliszta-bősséggel rendelkező táblát gyakrabban látogatták a szalonkák, és ez az összefüggés a táblán belüli szinten is hasonlóan megfigyelhető volt. Eredményeink azt mutatják, hogy a szalonkák több térbeli skálán választják ki a magasabb földigiliszta-sűrűségű táplálkozóhelyeket, mind a táblák között (durva skála), mind a táblákon belül (finom skála). Tekintettel arra, hogy a szalonkák hajlamosak visszatérni ugyanarra a táblára éjszakai táplálkozás céljából, a foglaltság és az erőforrások közötti erős összefüggések alapot nyújtanak a tábla-szintű élőhelykezelési stratégiák kidolgozásához a természetvédelem érdekében.

Mivel a földigiliszta-sűrűség és a talajparaméterek jó indikátorai a szalonka táplálkozó élőhelyének, e változók mérése - legalábbis durva léptékben - segíthet a faj számára fontos élőhelyek azonosításában és kezelésének tervezésében a táj egészén.